

**НАУКОВА ФІЛОЛОГІЧНА
ОРГАНІЗАЦІЯ «ЛОГОС»**

**Міжнародна
науково-практична конференція**

**«ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ:
ІСТОРІЯ, СУЧASНИЙ СТАН
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

9-10 грудня 2016 р.

м. Львів

Данелюк О. І.	
РИТОРИКА.....	110
Домніцак Д. І.	
ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПРОВІДНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ФАХОВИХ МОВ.....	112
Ковцун С. К.	
СИНТАКСИЧНІ НОРМИ СУЧASНОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ У ПРОФЕСІЙНОМУ СПЛІКУВАННІ.....	116
Козак Л. В.	
ВИНИКНЕННЯ ТА СПРОБИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	118
Кусяк Б. І.	
ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА ПРОБЛЕМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	121
Назарук І. В.	
НАЦІОНАЛЬНІ МОТИВИ У ТВОРЧОСТІ КОСТЯ ШИШКА.....	124
Нестеренко А. К.	
КВАНТИТАТИВНІ ПРИКМЕТНИКИ ЯК СКЛАДНИКИ МЕДИЧНИХ ТЕРМІНОСПОЛУК	127
Романчук Д. В.	
ФРАЗЕОЛОГІЧНА ОДИНИЦЯ ЯК ОБ'ЄКТ МОВОЗНАВЧОЇ НАУКИ.....	130
Сівак Т. В.	
ІНВЕКТИВИ В РОМАНІ «ДОБЛО І ЗЛО» ІРЕНИ КАРПИ.....	132
Слободян Н. В.	
УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА	134
Тендітна Н. М., Слєпцова В. Ю.	
ПОХОВАЛЬНІ ЗВІЧАЇ ТА ОБРЯДИ В УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ БАЛАДАХ	136
Тендітна Н. М., Смірнова Н. є.	
ОБРАЗ ЛІКАРЯ У ТВОРАХ ДЛЯ ДИТЯЧОГО ЧИТАННЯ	139
Тендітна Н. М., Терещенко М. Г.	
РОЛЬ І ФУНКЦІЇ ВЗУТТЯ У КАЗКАХ	142
Тендітна Н. М., Ткаченко І. О.	
БЛИЗНЮКИ У ТВОРАХ ДЛЯ ДИТЯЧОГО ЧИТАННЯ	145
Тендітна Н. М., Зацепа Н. С.	
ДЕТАЛІЗАЦІЯ ОБРЯДУ ПОХОВАННЯ У ТВОРАХ М. КОЦЮБИНСЬКОГО «ТІНІ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ» ТА О. КОБИЛЯНСЬКОЇ «ЗЕМЛЯ»	148
Тищенко О. О., Калмикова А. С.	
МІФОЛОГІЗМ ПОЕЗІЇ Б.-І. АНТОНИЧА ПЕРІОДУ «ТРЬОХ ПЕРСТЕНІВ».....	151
Хлистова Н. С.	
ПРО СПЕЦИФІКУ НОМІНАТИВНИХ КОНСТРУКЦІЙ (НА ПРИКЛАДІ ТВОРЧОСТІ ІВАНА ЯКОВИЧА ФРАНКА)	153
Хоптяр А. О.	
ДРАМИ Ф. ШІЛЛЕРА У ПЕРЕКЛАДАХ БОРИСА ГРІНЧЕНКА.....	156

Шевченко В. В.	
ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ СТИЛЬОВОГО НАПРЯМУ «ХИМЕРНА ПРОЗА» ТА ІІ ЕВОЛЮЦІЯ В ХХІ СТОЛІТТІ	159
Чеснівський О. М.	
УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ХХ СТОЛІТТЯ.....	161
СЕКЦІЯ 9. РОСІЙСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА	
Аргунова Г. В.	
ТЕКСТ КАК ЕДИНИЦА ОБУЧЕННЯ КОММУНИКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ИНОСТРАННИХ СТУДЕНТОВ	164
Ворова Т. П.	
ОСОБЕННОСТИ ИНТЕРПРЕТАЦИИ ОБРАЗОВ-СИМВОЛОВ В СКАЗКЕ В. А. ЖУКОВСКОГО «ТЮЛЬПАННОЕ ДЕРЕВО»	166
Кунчак С. М.	
РОСІЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА ХХ СТОЛІТТЯ.....	168
Юган Н. Л.	
Д. ФОНВІЗИН В ТВОРЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ В. ДАЛЯ	171
СЕКЦІЯ 10. РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ І ЛІТЕРАТУРА	
Ветошкіна М. М.	
ЛЕКСИЧНІ ВЕРБАЛІЗATORI NATURE SILENCE (ЧАСТИНОМОВНЕ ПРЕДСТАВЛЕННЯ)	174
Ворона Т. О., Корягіна А. Ю.	
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКІЙ ВИМОВІ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ	176
Глушук-Олея Г. І.	
ЕКСПЛЕТИВНЕ ЗАПЕРЕЧЕННЯ У ПИТАЛЬНИХ РЕЧЕННЯХ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ.....	178
Давиденко І. М.	
КОРЕЛЯЦІЯ ПЕЙЗАЖНОГО ОБРАЗУ З ПАТЕРНАМИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНИХ ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТІВ)	180
Лисова К. А.	
ЛІНГВАЛЬНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЛІМІНАЛЬНОЇ ОБРАЗНОСТІ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНИХ ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТІВ ХХ-ХІ СТ.)	181
Редька І. А.	
ЕМОТИВНИЙ ФОКУС У ВАРИАНТАХ ОДНОГО ВІРША (НА МАТЕРІАЛІ ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТІВ «THE SHADOW BRIDE» ТА «THE SHADOW MAN» ДЖ. Р. Р. ТОЛКІСНА)	183
Шабаровська Г. Р.	
КАНАДСЬКИЙ ВАРИАНТ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ЛЕКСИЧНІ, ГРАМАТИЧНІ, ФОНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ	185

Образність лімінального трактуємо як сукупність таких компонентів: лімінальна персона, лімінальний час, лімінальний простір та лімінальний стан.

Вже в античній традиції з'явилася ідея постійної мінливості безперервного й однорідного буття й були розпочаті спроби аналізу проблеми перехідності.

Традиційно в філософії лімінальність розглядається як вихід за її крізь межу, в постмодернізмі з'являється трактування лімінальності як «досвіду неможливого», який не пов'язаний і не обмежений зовнішнім і можливим буттям [5, с. 11]. У зв'язку з дестабілізацією системи класичних філософських побудов актуалізуються питання про простір, межі, перехідність, маргінальність.

Лімінальний світ є транзитним простором, коридором між «цим» та «іншим», реальним та альтернативним світом [5, с. 14], світом звичним та світом незвіданим (*slavery, imprisonment, rebellion, revolution, war, meditation etc.*). Лімінальна ситуація характеризується позачасівством та позазнаходженням, які ми визначаємо як лімінальний час та лімінальний простір відповідно (*evening, dawn* (періоди між днем та ніччю); *autumn, spring* (проміжні, «неосновні» пори року); *midnight; door, mirror, window* (простір між двома приміщеннями, проміжна зона), *well, wood/forest*).

Термін «лімінальність» використовується для пояснення змін, що відбуваються в емоційних станах тих чи інших осіб [2, с. 215]. Суть лімінальності полягає у підготовці особистості до певних змін. Здебільшого лімінальний стан передує переходові до більш високого соціального статусу, тоді претендент має витримати перевірку на відповідність новій ролі [там само]. Відтак лімінальний стан трактуємо як один із складників образності лімінального взагалі та, разом із лімінальним соціальним статусом, образу лімінера зокрема. Вербалними маркерами образу лімінальної персони, яка відповідно переживає лімінальний стан в поетичному дискурсі виступають лексичні одиниці або словосполучення, що позначають зміну, вибір, переход, конфлікт, невизначеність людини (*pregnancy, dream, transsexualism, bisexuality, decision-making, choice, being at a loss, insomnia*).

Література є ідеальним проявом лімінальної фази. Заслуговує на увагу те, що з метою наочної демонстрації лімінальних процесів В. Тернер вдається саме до розгляду літературних творів, зокрема драматичного жанру, хоча, вважає, що «лімінальні процеси рівно виражені й у будь-якому іншому літературному жанрі» [6, с. 201]. При вивченні досвіду граничних ситуацій і перехідних станів у літературних текстах, у центрі уваги неодмінно опиняються події пов'язані зі зміною соціального, психологічного, емоційного статусу, «сюжет переходу» [2, с. 27].

Лімінальність часто розглядається як ситуація унікального досвіду, для якої характерні найбільш інтенсивні переживання ліричного героя, що докорінно змінюють його. Розмежовуючи метаморфічність та катарсичність, лімінальний досвід розглядаємо як подібний до карнавального, але не тотожний йому [2, с. 54].

У лімінальному дискурсі конструюються неможливі, зокрема дифузні поетичні світи. Однією з найхарактерніших ознак лімінального дискурсу виступає функціонування стійкого комплексу конотацій, які побудовані переважно на емоційно-експресивному потенціалі імплікації та можуть переміщуватися з одного денотативного шару в інший [8, с. 184].

Виходячи з теорії проф. Белехової Л.І. щодо словесного поетичного образу, тлумачимо образ лімінального як лінгвокогнітивний конструкт, що включає перед концептуальну, концептуальну і вербальну площини [1, с. 112]. У результаті аналізу емпіричного матеріалу виявлено, що передконцептуальна площа образу лімінального організована зокрема за допомогою архетипів Трікстера та Маски.

Слідом за Маріною О.С. вважаємо, що образність лімінального є результатом парадоксального та паралаксного видів поетичного мислення. Останнє передбачає можливість співіснування несумісних понять в одній площині [4, с. 46].

Список використаних джерел:

1. Белехова Л. І. Образний простір американської поезії: лінгвокогнітивний аспект : дис. ... д-ра фіол. наук: спец. 10.02.04 / Лариса Іванівна Белехова ; Київський національний лінгвістичний університет. – Київ, 2002. – 461 с.
2. Бугаєва Л. Д. Література i rite de passage. – СПб.: Петрополіс, 2010. – 408 с.
3. Геннеп А. Обряды перехода. Систематическое изучение обрядов / Арнольд ван Геннеп ; [пер. с франц.]. – М. : Восточная литература ; РАН, 1999. – 198 с.
4. Маріна О. С. Констративні тропи і фігури в американській поезії модернізму: лінгвокогнітивний аспект: дис. ... канд. філ. наук: 10.02.04 / Олена Сергіївна Маріна. – К., 2004. – 202 с.
5. Ратіані И. Теория лиминальности. Проблема антропологии и современного литературоведения / И. Ратіані // Література в диалоге культур. – Ростов-на-Дону, 2008. – С. 195–199.
6. Тернер В. Символ и ритуал / В. Тернер. – М.: Наука, 1983. – 277 с.
7. Тульчинський Г. Л. Лімінальность (liminality) [Електронний ресурс]: Проективний філософський словник: Нові терміни та поняття / под. ред. Г. Л. Тульчинського, М. Н. Эштейна. М.: Алетейя 2003. – Режим доступу: <http://hpsy.ru/public/x3024.htm/>.
8. Mancini B.J. No owner of soil: The concept of marginality revisited on its sixtieth birthday / B.J. Mancini // Intern. rev. of mod. sociology. – New Delhi, 1988. – Vol. 18. – № 2., P. 183-190.

Редька І. А.
докторант

Київський університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

ЕМОТИВНИЙ ФОКУС У ВАРИАНТАХ ОДНОГО ВІРША (НА МАТЕРІАЛІ ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТІВ «THE SHADOW BRIDE» ТА «THE SHADOW MAN» ДЖ. Р. Р. ТОЛКІЄНА)

Емотивний фокус є однією зі складових категорій емотивності тексту (детально досліджуваною Воробйовою О.П. [1, 2]), яка є результатом поєднання у його межах афективно-когнітивних структур (термін К. Ізарда [3, с. 28]), що у системній взаємодії визначають текстове напруження. Емотивність поетичного твору реалізується за певною модельлю, напр., «маятниковою», «піковою», «транзитивною» тощо [4], суть якої полягає в маніпулюванні автором одним або декількома емотивними фокусами.

Емотивний фокус – це текстовий прийом групування поетичних образів у відповідному фрагменті тексту задля формування у його межах емотивної домінанті. Емотивний фокус є динамічним утворенням. Йому властиво звужуватися, розсіюватися, «іrradiate» на низку поетичних образів, наявних у поетичному тексті, або змінюватися на протилежний. Емотивний фокус може змінюватися й у процесі дооправдання вірша його автором, що становить предмет цього дослідження. Розвідку уможливило виявлення ранньої версії фентезійної балади Дж. Р.Р.Толкієна «The Shadow Bride» (1962) [6], яка мала першопочаткову назву «The Shadow Man» (1936) [7].

Емотивність аналізованих варіантів вірша визначається авторськими трансформаціями центрального у вірші образу *min*, що має архетипні характеристики.

Емотивна модель вірша «The Shadow Man» є рамковою (подієвість вірша розпочинається і закінчується в тіні, що створює депресивний настрій у поетичному тексті). Сюжет поетичного твору складає подія, в межах якої головний герой, що проживає в царстві тіні, бере в полон жінку-незнайомку. Архетип *тіні*, який імовірно вказує на витиснення авторських бажань у підсвідомість, виявляється в текстових образах, що мають гіперболізовані всепоглинаючі характеристики. На рівні тексту це виявляється у використанні автором епіфоричних повторів (*“There was a man who dwelt alone / beneath the moon in shadow”; “he had no shadow”; “they were clad in shadow”; “They dance together till the dawn / and cast a single shadow”*) у поєднанні з негативно конотованими лексичними одиницями, що об'єктивують зовнішні та внутрішні відчуття, які природно переживає людина в стані депресії. Емотивний фокус у вірші має розсіяні характеристики, що

створюється численними однотипними повторами лексичної одиниці, на позначення образу тіні, який своєю чергою генерую гніточий настрій у творі.

Емотивна модель нової версії вірша Толкіна “The Shadow Bride” є «маятникою», що створюється почерговим виділенням образів світла й тіні. Образ *tinī* у порівнянні з попередньою версією втрачає гіперболізовані риси. Натомість він стає сфокусованим і локалізується, набуваючи рис тіні людини. Іншими словами, сюжет вірша представлений викраденням головним героєм тіні своєї жінки-полонянки. Саме на передконцептуальному рівні аналізованого поетичного тексту можна простежити явище зрошення архетипів **самості й тіні**, яка в культурній спадщині багатьох народів Європи співвідноситься із образом душі. Це генерує амбівалентні якості емотивності аналізованого поетичного твору. Втрата геройної своєї ідентичності надає стилістичному тонові вірша відтінків амбівалентності (радість із відтінком суму). Ліричний персонаж-чоловік стас повноцінно особистістю за рахунок того, що геройна поетичного твору втрачає свою ідентичність. На рівні мовлення це виражається шляхом використанням автором лексичних одиниць, що маркують модифікації образу тіні (*no shadow – wrapped her [lady's] shadow round him – they dance together till the dawn and single shadow make*).

У жанровому відношенні перший варіант вірша розвиває емотивність за принципом баладинності: доводить подію до трагічного піку (“*they [the man and woman] were clad in shadow*”). Нова версія вірша втрачає жанрові ознаки балади на користь зміцнення фентезійних рис: образ жінки-полонянки знаєє, а натомість залишається одна її тінь, що ймовірно свідчить про перетворення пари на єдине ціле. Замість трагедійного піку тут з’являється специфічна фентезійна композиційна розв’язка – *eucatastrophe* (безеквіалентний в українській мові термін Толкіена на позначення щасливової кінцівки в творах фентезі, що дарує читачам почуття втіхи [5, с. 16]). Емотивність цього варіанта вірша балансує між позитивним і негативним поліосами, набуваючи в кінцевому результаті амбівалентних рис, про які йшлося вище.

Підсумовуючи, зазначимо, що емотивний фокус вірша може видозмінюватися у процесі доопрацювання автором свого твору. Його властивості можуть залежати від зміни жанру, сюжетної лінії твору, переосмислення автором змісту символічних понять, що знаходять вияв у написаному ним тексті.

Список використаних джерел:

1. Вороб'єва О.П. Вирджинія Вульф в аспекті языковой личности: когнитивный этап / О.П. Вороб'єва // Языки и транснациональные проблемы: Материалы Международной конференции / ИЯ РАН, Тамбовский госуниверситет имени Г.Р. Державина, Институт развития языка и литературы (Австрия, Вена), 22–24 апреля 2004 г. – М.; Тамбов: ТГУ, 2004. – С. 18–22.
2. Вороб'єва О.П. Художественная семантика: когнитивный сценарий / О.П. Вороб'єва // С любовью к языку: Сб. научн. тр. Посвящается Е.С. Кубряковой. – М.; Воронеж: ИЯ РАН, Воронежский госуниверситет, 2002. – С. 379–384.
3. Изард К.Э. Психология эмоций / К.Э. Изард; [пер. с англ. В. Мисник, А. Татлыбаева]. – СПб.: Питер, 2006. – 464 с.
4. Редька І.А. Емотивний поворот у віршованому тексті: лінгвопоетична перспектива (на матеріалі лірика Майї Анжелу) / І.А. Редька // Наукові записки. Серія: Філологічні науки. – Кіровоград: Видавець Лисенко В.Ф., 2016. – Вип. 145. – С. 474–479.
5. Тихомирова О.В. Домашнє читання: світи фентезі. Супутник читача романів Террі Пратчетта (Home Reading: Realms of Fantasy. A Reader's Guide to Terry Pratchett's novels): Навч. посібник / О.В. Тихомирова. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2011. – С. 13–19.
6. Tolkien J.R.R. Shadow Bride / J.R.R. Tolkien. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до вірша: <http://nerdalicious.com.au/poets-stage/j-r-r-tolkiens-the-shadow-man-and-the-shadow-bride>.
7. Tolkien J.R.R. Shadow Man / J.R.R. Tolkien. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до вірша: <http://nerdalicious.com.au/poets-stage/j-r-r-tolkiens-the-shadow-man-and-the-shadow-bride>.

Шабаровська Г. Р.

студентка

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна

КАНАДСЬКИЙ ВАРИАНТ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ЛЕКСИЧНІ, ГРАМАТИЧНІ, ФОНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

Канадський варіант англійської мови має статус національного. Він був сформований на основі двох варіантів англійської мови: британського та американського, а також запозичень з інших мов внаслідок еміграційних процесів. Великою мірою появя канадського варіанту завдячує імігрантам з усього світу. Крім того, в Канаді дві державні мови: англійська та французька, що залишає свій відбиток на лексичній картині країни [2, с. 25]. Це не мова діалектного походження, а особливий, унікальний та універсальний національний варіант англійської мови.

Актуальність обраної теми зумовлена необхідністю дослідженъ канадського варіанту англійської мови, а саме її лексичних, фонетичних і граматичних особливостей.

Канадська англійська мова (Canadian English) зберегла стандарти граматичні форми, проте лексичний склад характеризується розвитком власне канадських лексем, властивих конкретному географічному регіону, а також запозиченнями з багатьох тубільних мов.

Насамперед, характерною рисою канадської англійської мови є її схожість з американським варіантом, як на лексичному, фонетичному, так і на граматичному рівнях, що зумовлено географічним положенням.

Специфічні ознаки національного варіанту мови зосереджені, перш за все, на її лексико-семантичному рівні [2, с. 31]. Цей аспект мовних систем є найбільш чутливим до змін у комунікації та суспільному оточенні.

Канадизми англійського походження, які з’явилися протягом XIX століття, склали основну масу лексичного наповнення мови. У результаті тривалої історичної взаємодії при постійному посиленні власне національних тенденцій, які проявляються як в інтеграції регіональної англо-канадської лексики, так і в розвитку американського і загальноанглійського матеріалу за допомогою лексичної і семантичної деривації склалися нова система канадського сленгу [4, с. 54]. У лексичному складі мови з’являється дедалі більше неологізмів.

На граматичному рівні є відмінності між американським, британським та канадським варіантах, зокрема в сильних формах. У канадському варіанті практично не вживаються доконані форми.

Щодо фонетичного аспекту, то у канадському варіанті англійської мови є відмінності у вимові діфтонгів перед деякими приголосними, а також деякими голосними [3, с. 68]. Типовою канадською рисою є відсутність довготи та стисливості голосного звуку: в канадському варіанті немає постійної залежності між його якістю і довготою, що знаходитьться під сильним наголосом. Традиційно короткі голосні часто подовжуються, особливо у з’язку зі зміною висоти тону, наприклад, падінням і підйомом висоти в кінці висловлювання.

Отже, особливості канадського варіанту англійської мови виявляються на її лексичному, граматичному та фонетичному рівнях. Канадські лексичні та граматичні особливості формувалися і досі формуються в умовах історичного та сучасного полілінгвізму, використовуючи власні та запозичені ресурси з американської, британської, французької, аборигенної та інших мов.

Список використаних джерел:

1. Беляєва Т. М. Англійська мова за межами Англії / Т. М. Беляєва, І. А. Потапова. – Л.: Наукова педагогічна видавництво, 1981.
2. Попова Л. Г. Лексика англійського язика в Канаді: Учеб. пособие для вузов / Л. Г. Попова. – М.: Вища школа, 1998.
3. Основные фонетические особенности канадского варианта английского языка [Електронний ресурс] : материалы второй студ. электр. науч. конф. – Режим доступу: <http://rae.ru/forum2010/7/377>.
4. Avis W. S. The English language in Canada. Current trends in linguistics / W. S. Avis. – The Hague. – Paris, 1993.